

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1720

Quæst. 199. Ab Hæresi annexaque ei excommunicatione, an & qualiter absolvere possint Episcopi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73982](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73982)

vandi injustè innocentem in iis, quæ irreparabilia sunt, Farin. *cit.* 9. 38. n. 30.

2. Resp. Secundò: in causis fidei. V. G. in sententiis interlocutoris admittitur appellatio, in Hispania quidem ad Inquisitorem Generalem appellandum; in aliis verò partibus ad Pontificem. Quod certum credit Castrop. n. 6. dum sententia lata à solo Inquisitore; quin &, si lata ab Episcopo & Inquisitore simul; quia appellatio semper fit ad delegantem. *c. super quast. §. porrò. de off. delegat.* Inquisitor autem, sive solus, sive cum Episcopo sunt delegati Apostolici. Idem est, dum Episcopus solus procedit contra exemptos; dum verò Episcopus ratione officii & ex jure ordinatio procedit contra non exemptos in causa hæresis, etsi quoque appellandum ad Pontificem, utpote cujus sit causas graves terminare, probabilius esse sentiunt Farin. n. 240. Pegna &c. probabilitate tamen non carere, censet Castrop. *cit.* n. 6. posse appellari tam ad Metropolitanum, quam eo præterito ad Pontificem; sicut in aliis causis, juxta *c. si duobus. de appell. c. quovis. c. ad Romanam. 2. q. 6.* non obstante *c. majores. de Baptismo*; cum judicare de legitimitate appellationis in causis fidei non sit ita grave, ut præcisè auctoritatem Pontificis requirat, sicut licet eam requirit, dum quæritur, num hoc vel illud sit de fide, utpote cujus decisio summè necessaria Ecclesiæ, non tamen illam requirit, dum controversia est, num quis deliquerit contra fidem, quæ est quæstio potius facti quam juris, quæ ab aliis quoque, quam Pontifice decidi posset. Interposita tamen appellatione, quin & admitta in hac vel illa causa interlocutoria, poterit procedere contra appellantem Inquisitor, si ex alia causa appellans fuerit denunciatus; cum appellatio solum suspendat jurisdictionem in illa causa, in qua contingit appellatio, non in aliis, nisi fortè causa appellationis fuerit suspicio Judicis; tunc enim, quia ea procedit in aliis causis omnibus æqualiter, non potest Judex à quo compellere reum ad respondendum etiam in aliis causis, nisi fuerit causa aliqua adeò gravis, ut gravitate & manifestatione reus condemnatus existat, Castrop. *l. c. n. 7.* juxta *c. proposuit. de appell. in fine.*

Quest. 198. Hæreticus absolutus pro foro conscientie an & qualiter adhuc puniri possit pro foro externo?

Resp. Hæreticus absolutus pro foro conscientie seu penitentiali ab Episcopo vel alio confessorio, privilegium speciale ad hoc habente, si postea accusetur de hæresi in foro externo, non evadit poenas fori illius, etiam si ei penitentia publica aliqua injuncta fuerit in foro conscientie; quia utrumque judicium tendit ad diversos fines, penitentia nempe imposita in foro interno ad hoc, ut satisfiat Deo, & ut medicina propriæ salutis poena fori externi ad vindictam publicam, ut satisfiat reipublicæ, quam reus malo exemplo offendit. Sanch. *l. 2. inst. c. 12. n. 7.* Barbol. *p. 2. de off. Episc. alleg. 40. n. 29.* Pirh. *h. t. n. 44. in fine.* Laym. *l. 1. tr. 5. p. 1. c. 7.*

Quest. 199. Ab hæresi annexaque ei excommunicatione an & qualiter absolvi possint Episcopi?

1. **R**esp. Primò: ab hæresi occulta (per quam hic non intelligitur ea, quæ per testes probari nequit, sed ea, quæ non est publica seu notoria, qualis est, quæ etsi ab aliquibus sciatur, & probari possit, non tamen scitur à majore parte parochiæ, communitatis, in qua sunt saltem decem personæ.

Sanch. *l. c. n. 19.* Azor. *p. 1. l. 8. c. 10. q. 9.*) annexaque ei excommunicatione, uti & in casibus Papæ reservatis subditos suos (quo nomine veniunt, sive in ejus diocesi domicilium habeant, sive tunc anni parte resideant, sive transeunter existant, cum etsi tam ampla subjectio non probetur in materia dispensationis, tamen in materia absolutionis à censuris & casibus sententia est receptissima. Castrop. n. 8. citatis pluribus aliis) in foro interno absolvere possunt Episcopi per se ipsos tantum, ut Vicarium ab ipsis specialiter ad hoc deputatum, ut constat ex Trid. *Sess. 24. c. 6. de reformat.* Per Episcopos autem intelliguntur Episcopi, qui subditos habent in propria diocesi, si electi sint & confirmati, etsi non consecrati, & quo ad absolutionem ab excommunicatione, etsi Sacerdotes non sint; cum absolutio ab excommunicatione non sit absolutio Sacramentalis, etiam si fiat in foro conscientie tantum, sed actus jurisdictionis, Sanch. *l. c. c. 11. n. 3.* Barb. *l. c. allegat. 39. n. 2.* Gutt. *de matr. c. 49. a. n. 16.* Pirh. *h. t. n. 38.* Castrop. *tr. 4. d. 4. p. 3. §. 1. n. 2.* qui tamen cum Sanch. n. 2. Barb. n. 3. Suar. *de censur. d. 41. f. 2. n. 6.* Garc. *de benef. p. 7. c. 11. n. 23.* addit, requiri necessariò ad hanc potestatem, ut sint Episcopi illarum regionum, in quibus Tridentinum receptum est; cum media hæc receptione concedatur illis hæc potestas. Restringeritur etiam hæc Episcoporum potestas per particulas illas decreto Trid. insertas: *in diocesi sua*: ita ut ab hæresi absolvi nequeant, nisi in sua diocesi existant, non quidem ex eo, quòd Episcopus existens extra suam diocesim absolvi nequeat suum subditum, cum absolutio sit actus jurisdictionis voluntarie, quæ extra proprium territorium erga subditos exerceri potest; sed quia Papa potuit ac voluit conditiones quasdam apponere in concessione hujus potestatis absolvi ab hæresi sine correctione & abrogatione juris communis, vi cuius non habent Episcopi potestatem absolvi à delictis Pontificalis reservatis, ut nimirum absolutionem ab hæresi darent, non nisi in sua diocesi existentes. Ita Henric. *l. 14. de irregul. c. 20. n. 2.* Rodriq. *Tom. 2. c. 69. n. 1.* Barb. *cit. alleg. 39. n. 1.* Castrop. *l. c. n. 13.* Pirh. *h. t. n. 39.* Probabilius quoque videtur potestatem hanc competere Capitulo Sede vacante, exercenti jurisdictionem Episcopalem ordinariam per Vicarium à se deputatum, ut tenent Sanch. *l. 2. mor. c. 11. n. 4.* Garc. *l. c. n. 22.* Ventrigl. *Tom. 2. annot. 15. §. 2. n. 15.* citari quoque ab eo Barb. *de Can. & dignit. c. 42. n. 82.* (qui etiam n. 62. testatur, pro hac opinione stetit S. Congregat. Conc. 3. Decemb. 1633.) Dian. *resol. mor. p. 7. tr. 2. resol. 3.* Merolt. *Tom. 2. c. 6. & Tom. 3. c. 7. n. 51.* Pirh. *h. t. n. 38.* quos secutus fui in *meo Vicario Episc. q. 477.* Contrarium sentientibus Suar. *Tom. 4. de penit. d. 30. f. 2. n. 4.* Bonac. *d. 7. q. 5. p. 1.* Ledesma *Tom. 2. sum. tr. 1. c. 6. post 20. concl. diffic. 5.* Castrop. *l. c. n. 3.* ex ea ratione, quòd Trid. *l. c.* specialiter hæc potestatem absolvi ab hæresi tribuat Episcopis, & expressis verbis neget eam eorum Vicariis, quam rationem à me satis dilutam vide *l. c.* nimirum quia Capitulo sede vacante non sit propriè Vicarius Episcopi, quia solum eandem, quam Episcopus defunctus habuit potestatem, habeat, exercatque per Vicarium aliquem à se constitutum; ac ita Vicarius hic loco Episcopi per seipsum absolvat, quòd non potest Capitulo. Quin & sicut Episcopus, etsi suo modo dependenter à Capitulo, quatenus nimirum institutus est ab eo in talem sui Vicarium, potest eam potestatem concedere alteri, us

p. 8. tract. 4. resol. 47. ex Molin. de just. tract. 5. d. 11. num. 5. cum etiam Episcopus hanc potestatem committere possit non suo Vicario Generali, sed & cuilibet alteri personæ privatae, ut Sanch. l. c. num. 23. Azor. p. 1. l. 2. c. 10. q. 11. Nav. l. 1. c. 1. de consl. Henriq. Roderiq. & alii apud Castrop. num. 19. qui tamen ipse num. 20. citatis Mol. de just. tract. 5. d. 18. num. 2. Suar. l. c. n. 9. Gut. 99. Can. l. 1. c. 13. n. 29. & aliis docet probatque contrarium tanquam longè probabilius, nimirum facultatem absolvendi ab Hæresi nulli alteri Vicario committi posse.

2. Resp. Secundò: In ordine ad absolvendum ab Hæresi venire quoque nomine Episcoporum Prælatos quosdam inferiores, jurisdictionem Ordinarium & quasi Episcopalem, & quasi diocesim habentes, tenent Sayr. in clavi reg. l. 6. c. 12. n. 83. Avila de censur. p. 7. d. 10. du. 6. Henriq. l. 6. c. 6. §. 1. Flores de Mena. var. l. 3. q. 24. num. 18. Sanch. l. c. num. 3. Rodriq. tom. 2. sum. c. 10. n. 9. corcl. 6. Castrop. l. c. n. 4. Pirh. l. c. contra Suar. l. c. n. 6. Bonac. l. c. n. 6. Garc. l. c. n. 13. & 17. Barb. de potest. Episc. p. 2. alleg. 39. n. 17. & alios relatos à Castrop. ex ea ratione, quòd hæc potestas absolvendi ab Hæresi concessa à Trid. spectet ad jurisdictionem Episcopalem ordinariam, etsi jure speciali, non tamen gratioso & privilegiato, quâ gaudent dicti Prælati ab Episcopis differentes solum in consecratione; neque ea potestas derogat juri communi antiquo, quò nulla erat reservatio Hæresis quòd ad absolutionem, sed potius constituit illud, ad eoque latius interpretanda, quod verò atinet Prælatos regulares exemptarum religionum, hos quoque gaudere hac potestate absolvendi ab Hæresi subditos suos, non tantum regulares, sed & subditos sæculares, si territorium quoque seu quasi diocesim habent, conformiter ad præcedentem responsonem videtur dici, illos gaudere hac potestate etiam quòd ad externos sui territorii, gaudere tamen illa quòd ad Religiosos suos, utpote respectu quorum jurisdictionem quasi episcopalem habent. Si verò jurisdictionem nullam extra monasterium habent, non competere illis hanc potestatem respectu Sæcularium illis non subjeutorum in spiritualibus, saltem ex decreto Trid. satis certum videtur, ut Sanch. l. c. n. 7. Garc. l. c. ubi sic de cetero à S. Congr. refert. Barb. l. c. n. 18. Nihilominus tamen hæc potestas quoque iis competit ex speciali concessione Pii IV. facta iis in motu quodam proprio relato à Rodriq. Tom. 1. 99. regul. 9. §. 1. a. 9. in fine. & recitato à Castrop. l. c. n. 5. in qua concessione & privilegio etsi absolutio ab Hæresi verbis expressis non comprehendatur, comprehenditur tamen æquivalentibus, dum dicitur posse istiusmodi Prælatos in sibi subditos, quod possunt Episcopi. Item deterioris conditionis non esse subditos horum Prælatorum, quàm Clericos & Sæculares Episcopis subjeptos. Ita Castrop. l. c. num. 6. qui tamen addit, quòd quidquid sit de hac concessione, certissimum sit & indubitatum, præcipuè in Hispania, nullo modo posse in foro conscientie Religiosos sibi subditos absolvere ab Hæresi, sed debere illos remittere ad Inquisitores, ex Constit. Pauli V. ejus meminit Barb. de potest. Episc. p. 2. alleg. 40. num. 39. Archi-Episcopus quoque potest absolvere ab Hæresi subditos suorum suffraganeorum, quando ei subduntur, subduntur autem illi, quando diocesim sui suffraganei visitat, nimirum dum est legitima causa, probata in concilio Provinciali visitandi, & suam diocesim visita-

R. P. Leur. jur. Can. Lib. V.

vit, ut ex Concil. Trid. sess. 24. c. 3. Sanch. l. 2. mor. c. 11. num. 6. cum tunc habeat jurisdictionem ordinariam in illos, ut Suar. l. c. num. 8. Bonac. de censur. d. 1. q. 3. p. 2. num. 3. Barb. l. c. alleg. 39. num. 19. Castrop. num. 7. vel quando subditi suffraganei appellarunt ad Metropolitanum; vel quando suffraganeus malitiosè differt absolutionem; tunc enim Archi-Episcopus subditos suffraganei absolvere potest à censuris & casibus reservatis. Potest etiam Episcopus in Hæresim lapsus, cum se ipsum absolvere nequeat, committere suo modo vices suas confessorio electo à se, ut illum ab Hæresi absolvat; cum Confessorius respectu Episcopi habeat tunc illam facultatem dispensandi & absolvendi, quam habet Episcopus respectu suorum subditorum, ne Episcopus deterioris conditionis existeret omnibus suis subditis. Ita Castrop. num. 9. citatis Sanch. ubi ante, n. 11. Barb. in remiss. concilii super hoc decreto. v. in diocesi sua.

Quest. 200. Num potestas à Trid. concessa Episcopis aliisque nomine illorum venientibus absolvendi à casibus reservatis Pontifici, ac specialiter ab Hæresi occulta, sit revocata per Bullam Cænæ in Clausula ultima?

1. Resp. Per dictam Clausulam, quæ sic habet: *Ceterum à prædictis sententiis nullus per alium, quàm per Romanum Pontificem, nisi in mortis articulo constitutus, neque etiam tunc, nisi de stando mandatis Ecclesie & satisfaciendo cautione præstita absolvi potest, etiam prætextu quarumvis Facultatum & indulgentiarum, quibuscumque Personis Ecclesiasticis Sæcularibus, & quorumvis Ordinum, etiam mendicantium ac militarium regularibus, etiam Episcopali vel alia dignitate majore præditis, ipsisque Ordinibus & eorum monasteriis, conventibus & domibus ac Capitulis, Collegiis, Confraternitatibus, Congregationibus, Hospitalibus & locis piis; nec non laicis, etiam Imperiali, Regali, & aliâ mundanâ excellentiâ fulgentibus, per nos & dictam Sedem, ac cujusvis Concilii decreta, verbo, literis aut aliâ quacunque scriptura in genere vel in specie concessorum & innovatorum aut concedendorum & innovandorum &c.* Per illam dictæ Bullæ clausulam nunquam derogatum sit memoratæ Facultati Episcoporum, controvertitur satis acriter, nec minus utrimque probabiliter inter AA. Negativam, seu Facultatem à Trid. concessam Episcopis absolvendi ab Hæresi aliisque casibus occultis pro foro conscientie sublata non esse per Bullam Cænæ, tenent Bann. 2. 2. q. 11. a. 4. du. 2. post 2. Concl. Nav. l. 5. conf. tit. de Privileg. conf. 11. n. 1. Gut. 99. can. l. 1. c. 13. ad fin. Lorca. 2. 2. d. 45. num. 10. Henriq. l. 6. de penis. c. 14. n. 7. & plures alii, quorum 24. recenset Barb. paulò post citand. ex eo potissimum fundamento, quòd correctio juris, quòd ad fieri potest, vitanda, arg. C. cum expediat. de elect. in 6. Absque correctione autem juris Trid. servari potest dispositio Bullæ cænæ; quia Bulla solum dicit, quòd nullus absolvi possit prætextu quorumcumque Privilegiorum concessorum Episcopis, Conventibus, Ordinibus & aliis per Sedem Apostolicam ab Hæresi, nihil specificando de Hæresi occulta, de qua præcisè loquitur Trident. Lex autem generalis posterior non tollit legem priorem specialiter loquentem, sed potius distinguitur & limitatur per antiquam, ne videatur illam corrigere. arg. C. generi. de reg. jur. in 6. generi per speciem derogatur. Atque ita dici possit, Bullam